

Aktualizace Metodiky hodnocení výzkumných organizací

Petr Štěpnička

Úřad vlády České republiky

zkušenosti z přechozích kol hodnocení

Metodika 2017+ byla zavedena v roce 2017, dnes dokončeno již osm kol hodnocení

podněty zainteresovaných (vyžádány v roce 2023)

snaha uvést dokumenty Metodiky do souladu s praxí a vyjasnit některé aspekty hodnocení

Metodika prodělala řadu drobných evolučních změn (→ Uživatelská příručka), nutná aktualizace

odstranit nejasné formulace a přechodná ustanovení, zestručnit text

propojit s novými dokumenty VaVal, aplikovat principy ARRA

aktualizovat definice druhů výsledků a škály jejich hodnocení, zavést výsledky nové

upravit hodnocení výsledků aplikovaného výzkumu

ujasnit a kodifikovat role aktérů, upravit formát a výstupy tripartitních jednání

definovat základní parametry hodnocení poskytovateli IP DKRVO (tj. M3-5)

zvýšit transparentnost hodnotícího procesu

Neuralgické body: periodičita hodnocení, hodnocení aplikovaného výzkumu

Aktualizace evolucí nikoli revoluce v přístupu k hodnocení! ⇒ **Metodika 2025+**

společný rámec pro všechny – i nadále je hodnocení rozděleno do pěti modulů, váha dle typu a mise VO
kombinace: hodnocení experty (peer review) + analýza statisticko-bibliometrických údajů + náštěvy EP
hodnocení v Modulech M1 a M2 provádějí Odborné panely

M1 – Kvalita vybraných výsledků v RIV – [Přínos k poznání a Společenská relevance](#)

VO **každoročně** předloží výsledky, kterými doloží kvalitu výzkumu a inovací, odvíjí se od výše IP DKRVO
výsledky hodnotí Odborné panely na základě posudků oslovených hodnotitelů

- úpravy:**
- povinný počet výsledků dle IP DKRVO/kapacit bude nižší (→ snížení byrokratické náročnosti)
 - doplňková kvóta pro nebibliometrizovatelné výsledky je zachována
 - počet výsledků bude specifikován vždy před daným během hodnocení
 - upraveny definice výsledků, aby odpovídaly současnému stavu
 - upravena škála hodnocení výsledků s důrazem na kvalitu výsledku
 - úprava akcentů hodnocení aplikovaného výzkumu (význam pro národní prostředí)
 - doplněn postup hodnocení multidisciplinárních výsledků
 - upravena a konkretizována definice střetu zájmů

aktualizovaná škála hodnocení pro kritérium **Přínos k poznání**

- 1 – Výsledek přináší zásadní průlom v oboru, otevírá nové směry výzkumu v oboru a má potenciál výrazně ovlivnit obor.
- 2 – Výsledek přináší originální a významné poznatky v části oboru a má potenciál ovlivnit specifickou část výzkumu v daném oboru.
- 3 – Výsledek výzkumu, který doplňuje již existující poznatky v oboru.
V kontextu oboru jde o výsledek, který má potenciál využití pro další navazující výzkum.
- 4 – Výsledek představuje pouze omezený posun v poznání, poskytuje nová data, ale potenciál využití pro další výzkum v oboru je omezený.
- 5 – Výsledek nepřináší nové využitelné poznatky
nebo nesplňuje základní požadavky na výsledek výzkumu v rámci daného oboru.

aktualizovaná škála hodnocení pro kritérium **Společenská relevance**

- 1 – Výsledek s velmi vysokou mírou originality, jehož využití v praxi bude vysoce přínosné pro danou aplikační oblast. Výsledek má vynikající potenciál pro uplatnění v praxi, konkrétní (budoucí) uplatnění výsledku je zřejmé a je jasně doloženo.
- 2 – Výsledek založený na originálním přístupu jehož využití v praxi má nebo bude mít významné společenské dopady, a jeho přínos pro danou aplikační oblast je významný. Výsledek má velký potenciál pro uplatnění, jeho konkrétní (budoucí) uplatnění je zřejmé a je doloženo.
- 3 – Výsledek, který rozvíjí současný stav v dané aplikační oblasti. Využití v praxi má nebo bude mít prokazatelné společenské dopady a potenciál uplatnění výsledku je zřejmý.
- 4 – Výsledek, který svou originalitou nepřekračuje současný stav v dané aplikační oblasti. Využití výsledku v praxi má nebo bude mít pouze omezené společenské dopady. Potenciál uplatnění výsledku je významně limitován.
- 5 – Výsledek, který nemá přínos pro danou aplikační oblast a jeho využití v praxi je nepravděpodobné.

hodnocení na základě bibliometrických dat **a** doplňujících statistik

M2 – Komentované statistiky

“bibliometrická analýza” za obory a VO, publikační produktivita (autoři v RIV) a podíl VO na produkci v oboru
hodnocení v Modulu M2 je objektivní, organizačně jednoduché a levné
čistě bibliometrická analýza má smysl jen v některých oborech → váha Modulů M1 a M2 se liší dle oboru

- úprava:**
- M2 prodělal zásadní proměnu
 - používá se tam, kde je relevantní (základní výzkum na AV a VŠ + určité obory)
 - hodnocení v kontextu velikosti VO (počty autorů, podíl na publikační produkci v daném oboru)

Neduplikuje M2 hodnocení v M1?

A co doporučení ARRA?

hodnocení v M3-5 jsou v gesci poskytovatelů (role expertních panelů)

M3 – Společenský význam

společenský význam s ohledem na poslání VO (uplatněné a uplatnitelné výsledky, služba vědecké komunitě, prostředky na výzkum a vývoj, popularizace VV

M4 – Řízení VO

organizace a řízení VO, personální politika, vnitřní evaluace, mezinárodní spolupráce, ...

M5 – Strategie a koncepce

výzkumné cíle ve vztahu k poslání VO a nástroje rozvoje

nový text Metodiky

definice základních součástí těchto Modulů

poskytovatel připraví dokumenty upravující hodnocení v Modulech 3-5

schvaluje RVVI (doporučuje KHV)

sběr výsledků pro Modul M1 i hodnocení v Modulu M2 probíhají každoročně

tripartitní hodnocení VO na národní úrovni probíhá jednou za pět let

poskytovatel – RVVI – (místo)předsedové OP

hodnocení v segmentech odděleně: **vysoké školy, ústavy AV ČR a rezortní výzkumné organizace**

tripartitní jednání v mezechase je možné na žádost poskytovatele podpory nebo RVVI

Problematická hodnocení a miskoncepce

- odvolání vůči hodnocení výsledku řeší KHV (hodnocení se neúčastní) a posléze projednává a schvaluje RVVI

- podíly VO na výsledku – hodnotitel hodnotí kvalitu výsledku, panel i podíl VO (podklady od VO jsou velmi důležité)
- hodnocení multidisciplinárních výsledků
- “neetické” výsledky – např. články v časopisech pochybných vydavatelství nebo vzniklé pomocí AI, retrakce apod.
- hodnocení malých celků
- Metodika neobsahuje principy financování VO (je v gesci poskytovatelů a jejich „metodik“)

Děkuji za pozornost!

<https://vyzkum.gov.cz/>

Úřad vlády České republiky

